

Slovo k povzbuzení na sobotu 6. února 2021, sv. Pavla Mikiho a druhů, mučedníků
Biblická čtení: Žid 13,15-17.20-21; Ž 119; Mk 6,30-34

Milé sestry, milí bratři,

v prvním čtení dnes naposledy otevíráme List Židům, jehož četba nás ve všedních dnech provázala po celé čtyři týdny. Dnes máme před sebou úryvek ze třinácté, závěrečné kapitoly. Jak již bylo řečeno včera, tato kapitola předkládá celou řadu konkrétních pokynů a povzbuzení ke křesťanskému životu, včetně závěrečných přání a požehnání.

Jistěže by šlo rozjímát o těchto povzbuzeních jako o celku (o to jsme se pokusili společně včera), anebo bychom mohli rozjímát o každém dílčím ponaučení či povzbuzení zvlášť (to můžeme učinit individuálně), či jakkoli jinak. Společně se nyní zkusme zaměřit jen na jeden moment, na výzvu: «Své představené poslouvejte a podřizujte se jim! Oni bdí nad vaší duší a jednou za ni budou odpovídat. Ať to mohou dělat s radostí a ne se vzdycháním».

Nebudeme ale otevírat celou otázku po vztahu k legitimní církevní autoritě, po podřízenosti jí (to by bylo spíše na samostatný traktát, však už od křesťanského starověku jich také na toto téma v různých formátech pěkná řada vznikla), necháme dokonce stranou i obecnější otázku po vztahu k jakékoli autoritě i po legitimních limitech naší poslušnosti, například pro „výhradu svědomí“. Ale zkusme zaměřit svou pozornost pouze na druhou část dnešní výzvy.

Ta k našemu rozjímání o vztahu k «představeným», církevním i jakýmkoli jiným nadřízeným, dodává totiž jeden velmi důležitý rozměr: Připomíná, že i oni jsou jen obyčejní lidé, že i oni se budou před Bohem muset zodpovídat, mají své úkoly a své emoce, své potřeby a starosti, radost anebo vzdychání. Kdybychom četli i vynechané dva verše (osmnáctý a devatenáctý), slyšeli bychom osobní prosby svatopisce, asi také církevního představeného, o modlitbu za něj.

Tato připomínka je důležitá, neboť na to, že představení – nejen ti církevní, ale všichni – jsou také jen slabí lidé, stejně jako my a všichni ostatní, leckdy možná poněkud zapomínáme. Zvlášť pokud sami nejsme v nějakém nadřízeném postavení.

Je pochopitelné, že od představených se očekává zodpovědný a dobrý výkon úřadu, který jim byl svěřen, stejně tak je jasné, že je proto můžeme i posuzovat, případně jim dávat zpětnou vazbu. Je jasné, že i představení sami s tím musí počítat. Ale i přesto bychom je vždy měli vnímat jako lidi, jako své bratry a sestry a nejen jako nositele úřadu. Neměli bychom proto – trochu pubertálně – mít v představených vždy jen „apriorní nepřátele“, neměli bychom chtít vždy vidět jen to, co dělají špatně, ale třeba také to, co dělají dobře. Ani bychom si je na druhou stranu samozřejmě neměli nezbožšťovat, idealizovat, a tak se třeba vykrucovat z jakékoli vlastní zodpovědnosti. I církevní představení jsou jen slabí lidé, služebníci Boha a lidí.

Všichni jsou jako lidé také hodni úcty a milosrdenství. Už třeba jen proto, že někteří někdy nesou velkou zodpovědnost, před Bohem i před lidmi a budou ze svého správcovství muset skládat před Bohem „úcty“.

Zkrátka a dobře, dnešní slova Listu Židům nám mimo jiné připomínají, že je dobré se vyvarovat postoje, kdy jakékoli nositele autority – již třeba od dob učitelů ve škole, přes různé vychovatele, nadřízené, šéfy, politiky, případně i církevní představené – vnímáme jen jako nositele úřadu anebo dokonce jako nepřátele a zapomínáme, že to jsou také lidé se svými lidskými emocemi a potřebami. „Osamocenost králů“ těchto představených je pro leckteré z nich strašná...

Jistěže celá problematika je mnohem složitější, zvlášť v církvi, kde nositelé autority se chápou jako Bohem ustanovení a jím ke svému úřadu povolání, ale jedno je jisté: Všichni představení jsou opravdu lidé, ne monstra, ne bohové. I když se tak třeba někteří někdy chovají, jenže stejně tak se lidé přeci chovají někdy na všech úrovních. Měli bychom se za představené, nositele autorit, zvlášť v církvi, když už nic jiného (třeba ani možné není), aspoň modlit...

Druhá dnešní poznámka se týká úryvku evangelijního. Slyšíme krásnou výzvu, kterou Pán Ježíš adresuje svým učedníkům, respektive apoštolům: «Pojďte i vy někam na opuštěné místo a trochu si odpočňte».

My všichni ji může slyšet jako pozvání odpočinout si u Pána Ježíše a s ním. Jako pozvání k modlitbě, k adoraci před Nejsvětější svátostí, ke chvílím ztišení, duchovního usebrání, jako pozvání do kostela. To nejsou „povinnosti navíc“, to jsou chvíle spočinutí u Pána, chvíle možnosti nabrání sil. Možná kdybychom k nim takto přistupovali, i naše srdce by bylo Boží milosti otevřenější a více bychom se na tyto vzácné chvíle těšili...

A třetí, závěrečná poznámka se týká dnešních světců, svatého Pavla Mikiho a jeho druhů. Jde o šestadvacet mučedníků, z řad Tovaryšstva Ježíšova (Pavel Miki, první japonský jezuita, byl jedním z nich), z řad františkánů, katechetů, učitelů náboženství a ostatních křesťanů, jedná se o Japonce i Španěly, staré i mladé, včetně tří nedospělých chlapců. Všem jim bylo společné, že se svého křesťanství nevzdali ani přes zákazy a pronásledování ze strany japonského císařství. Během společné popravy roku 1597, těsně před smrtí, jak praví dobová svědectví, se modlili a zpívali, a tak nacházeli sílu ani v posledním okamžiku neuhnout.

Kéž bychom třeba i na tento moment jejich modliteb a zpěvu vzpomněli, kdykoli se dostaneme do jakéhokoli nebezpečí či zásadní chvíle rozhodnutí. Modlitba má sílu otevřít naše srdce Bohu, jeho světlu, útěše a pomoci, a tak může naše duše i uprostřed velkého utrpení dojít odpočinutí a osvěžení. A „kdo zpívá, dvakrát se modlí“, se říká...